

Gonagas Harald rahpamin 5. Sámedikki, golggotmánu 9. b. 2005:s. GOVVA: MIN ÁIGI.

Sámediggí Norggas - Sámiid álbmot välljen politihkalaš orgána

NORGGGA SÁMEDIKKI áirasiid välljejit sápmelaččain miehtá riikka vällgaid bokte. Sámediggí lea iešmearrideaddji politihkalaš orgána ja sámiid alimus ovddasteaddji orgána Norggas. Sámedikki lágalaš vuoddu gávdno Sámelága paragrafas 1–2, mii cealká ahte sámi álbmogis galgá leat iežas riikaviidosas sámediggí, masa sámit leat välljen sámiid. Sámedikki vuodđudeapmi lea dehálaš oassi Norgga vuodđolága paragrafa 110a:s, mii mearriduvvui Norgga Stuoradikkis cuoŋománu 21. b. 1988:s. Vuodđolága paragrafa 110a cealká: «Lea stáhta eiseválddiid geatnegasvuohta láchit diliid nu ahte sámi álbmotjoavku sáhtá sealluhit ja ovddidit iežas giela, kultuvrra ja servodateallima.» Sámedikki politihkalaš váldái gullet visot áššit maid Sámediggí oaivvilda leat sámiide guoski áššit.

Sámedikkis leat 43 áirasa (2005:s viiddiduvvon 39 áirasis) geaid sámit leat välljen sámi jienastuslogu vuodul. Norga lea juhkkjuvvon 13 vällgabiiriide. Sámediggái välljen lea juohke njealját jagi oktanaga stuoradiggevällgáin. Dievasčoahkkín lea Sámedikki alimus orgána ja das lea bajimus váldi doaimmahit Sámelága geatnegasvuodaid. Dievasčoahkkimat dollojuvvojit njeallje gearde jagis. Dievasčoahkkimiid gaskkas lea Sámediggeráđdi mas lea ovddasvástádus gozihit áššiid maidda Sámedikkis lea ovddasvástádus. Sámediggeráđi jodiha Sámediggepresideanta. Sámedikki ráđđelahtut, oktan presideanttain, leat välljejuvvon Sámedikki áirasiid gaskkas. Muđui leat Sámedikkis mánga lávdegotti juhkkjuvvon fáttáid mielde, ja mat barget sierralágan áššiiguin.

Sámedikki dievasčoahkkinn. Gáivuona: MIN ÁIGI.

Sámedikki doaimmat leat guovtti oasis: (1) doaimmat sápmelaččaid politihkalaš álbmotválljen orgánan ja ovddidit politihkalaš vuolggahemiid, ja (2) doaimmahit hálddahaslaš doaimmaid maid norgga eiseváldit juhket, dahje mat lága bokte juhkkjuvvojit Sámediggái. Politihkalaš orgánan Sámediggi bargá áššiiguin maid dat oaivvilda gusket sápmelaččaide, dahje madda sápmelaččain lea sierralágan beroštupmi. Sámediggi vuolggaha doaimmaid ja buktá oainnustis buot áššiide mat juogaládjé gusket Sámediggái ja Sámedikki bargguide.

Norgga stáhta juolluda ruhtadeami mii lea dárbbaslaš Sámediggái vai dat sáhtta doaimmahit iežas válddi. Ruhtadeapmi juolluduvvo iešguđetge osiin našunála bušehtas. Ráđdehusas lea Bargo- ja searvadahttindepartemeanta mas lea ovddasvástádus sámi áššiide. Lea maid Bargo- ja searvadahttindepartemeanttas mas lea ráđdehuslaš ovddasvástádus Stuoradiggái Sámedikki ruhtageavaheami ovddas. Departemeanttas lea váldi gáibidit rehketdoalu ja raporttaid Sámedikkis movt ruđaid leat geavahan, go dát orru dárbbaslaš. Muhto Sámedikkis lea goitge oalle stuora ruđalaš iešmearrideapmi ja juolluda ruđaid iežas vuoruhemiid mielde.

www.samediggi.no
www.galdu.org
Samene – en håndbok, Karasjok 2003